

Asia: VN/5360/2026

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille vuosilta 2026-2028 maksamista korvauksista ja eräistä muovituotteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n sekä liitteiden 1 ja 3 muuttamisesta

1 §. Soveltamisala

Pidämme tärkeänä, että asetuksen soveltamisala on pakkausten tuottajien ja pakkausten tuottajayhteisöjen näkökulmasta yksiselitteinen ja yhdenmukainen muun pakkaussäätelyn kanssa. Eryteisesti on tärkeää, että soveltamisala vastaa EU:n pakkaus ja pakkausjäteasetuksen (PPWR) mukaisia määritelmiä, jotta päällekkäisiä tai ristiriitaisia velvoitteita ei synny.

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

-

Liite 1

-

Liite 3

Euroopan komissio julkaisi 21.5.2025 sisämarkkinastrategian, jossa peräänkuulutettiin jäsenmaita kantamaan oma vastuunsa sisämarkkinoiden toiminnasta ja pidättäytymään kansallisesta lisäsäätelystä, jotta sisämarkkinat eivät hajaantuisi entisestään. Suomen hallitusohjelmassa sisämarkkinoiden kehittäminen on yksi Suomen EU-politiikan prioriteetti. Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus ei lisää ylimääräistä taakkaa EU-säätelyn kansallisessa toimeenpanossa.

Nikotiinipussit eivät kuulu kertakäyttömuovi- eli SUP-direktiivin soveltamisalaan (Tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämistä koskevan direktiivi; EU 2019/904). Pidämme kyseenalaisena ehdottaa kansallisesti kertakäyttöisten muovituotteiden kustannusvastuun laajentamista yli EU:n sääntelyvelvoitteiden tuoteryhmään, joka ei aina edes sisällä muovia.

Tavoite ehkäistä ja vähentää nikotiinipusseista aiheutuvaa roskaantumista on kannatettava, mutta keino on väärä. Kaupan liitto esittää, että nikotiinipusseja ei kansallisesti lisätä tuottajavastuun piiriin kuuluviksi tuotteiksi.

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille vuosilta 2026–2028 maksamista korvauksista

1 §. Soveltamisala

-

2 §. Kiinteämääräinen asukaskohtainen vuosikustannus

Pidämme kiinteämääräiseen asukaskohtaiseen vuosikustannukseen perustuvaa korvausmallia perusteltuna ratkaisuna, sillä kuntien kustannustieto ei tällä hetkellä ole riittävän läpinäkyvää ja vertailukelpoista toteutuneisiin kustannuksiin perustuvaa kohdentamista varten.

Kiinteämääräinen korvaustaso on valmistelussa määritetty kuntien esitysten ja laskelmien pohjalta. Näkemyksemme mukaan ympäristöministeriön alustavassa valmistelussa esittämä kiinteän kokonaiskorvauksen taso 4,20 euroa/asukas/vuosi olisi muodostanut perustellumman ja yritysten näkökulmasta oikeudenmukaisemman lähtökohdan kiinteämääräiselle korvaukselle.

Katsomme, että korkeampi korvaustaso, joka ei perustu yhdenmukaiseen ja todennettavissa olevaan kustannustietoon, saattaa heikentää järjestelmän kustannusvastaavuutta sekä osaltaan vähentää korvausjärjestelmän hyväksyttävyyttä.

3 §. Keräyskustannusten jakaminen tuoteryhmittäin

Keräyskustannusten jakaminen tuoteryhmittäin perustuu tehtyyn koostumustutkimukseen. Pidämme tärkeänä, että kustannusjaossa voidaan jatkossa joustavasti huomioida muutokset markkinoille saatettujen pakkausten määrissä, erityisesti tilanteissa, joissa jonkin tuoteryhmän markkinoille saatetut määrät vähenevät merkittävästi tai poistuvat kokonaan.

Lisäksi korostamme, että pakkauksille asetetut vähentämistavoitteet edellyttävät mahdollisuutta tarkastella tuoteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta myös koostumustutkimusten välisenä aikana. Tällöin ajantasainen raportointi markkinoille saatetuista määristä tarjoaa perustellun ja läpinäkyvän pohjan kustannusjakojen tarkistamiselle ja varmistaa, että kustannusvastuu vastaa mahdollisimman hyvin markkinoille saatettujen pakkausten todellista määrää.

4 §. Siivouskustannusten jakaminen tuoteryhmittäin

Siivouskustannusten jakaminen tuoteryhmittäin perustuu koostumustutkimukseen. Pidämme tärkeänä, että myös siivouskustannusten osalta voidaan huomioida markkinoille saatettujen pakkausten määrässä tapahtuvat muutokset tilanteissa, joissa jonkin tuoteryhmän POM määrät vähenevät merkittävästi tai lakkaavat kokonaan.

Pakkauksille asetetut vähentämistavoitteet puoltavat sitä, että tuoteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta voidaan tarvittaessa arvioida myös koostumustutkimusten välillä POM raportointiin perustuen, jotta kustannusten kohdentuminen säilyy oikeasuhtaisena ja järjestelmän tavoitteita tukevana.

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

-

Asetusten perustelumuistio

Tähän voitte jättää mahdolliset kommenttinne muistioon

-

Muut kommentit

Tähän voitte jättää mahdolliset muut kommenttinne

Katsomme, että oikeudenmukaisen ja läpinäkyvän kustannusten korvausjärjestelmän edellytyksenä on kuntien kustannusseurannan ja raportoinnin systemaattinen ja yhtenäinen toteuttaminen. Tällä hetkellä kuntien kustannustietoa ei ole saatavilla riittävän yhdenmukaisessa, läpinäkyvässä ja vertailukelpoisessa muodossa, jotta kustannusvastuun kohdentamista voitaisiin luotettavasti arvioida toteutuneisiin kustannuksiin perustuen. Tämä osaltaan ylläpitää epävarmuutta kustannusten muodostumisesta ja vaikeuttaa järjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä.

Haluamme lisäksi tuoda esiin, että roskaantumisen vähentämisen näkökulmasta kustannusvastuun jakautuminen kuntien ja tuottajien välillä ei sellaisenaan välttämättä luo riittävän vaikuttavaa ohjausvaikutusta roskaantumisen ehkäisyyn. Roskaantumisen tehokas vähentäminen edellyttää, että vastuu ja ohjaus kohdistuvat myös jätteen synnyttäjään eli kuluttajaan.

Ola Marja
Kaupan liitto